

kraam in de voorstelling hebben geschreven. En dat Tijmen van Tol, onze componist, daar muziek voor heeft gecomponeerd. Omdat wij hebben geworsteld met hoe je taal geeft aan die rouw en pijn, zonder dat dat meteen pathetisch wordt. Dat is het fijne aan opera, dat je het de muziek kunt laten vertellen.”

In de repetitieruimte is al een deel van het decor opgebouwd: een vierkante, lage omheining waarin straks roze, ecoplastic ballen moeten komen.

“Eitjes”, zegt Scheele met een glimlach.

Haar eigen eicellen liggen inmiddels bij de eicelbank. Ook dat proces is in de opera beland. Hoofdrolspeler Famke gaat tijdens het IVF-proces door een achtbaan van emoties, gro-

tendeels gebaseerd op Scheeles persoonlijke ervaring.

“In de eerste ronde groeiden er in mijn lijf niet genoeg eiblaasjes”, vertelt Scheele. “Toen kreeg ik voor de tweede ronde de maximale dosis hormonen, twee weken lang. Dat voelde voor mij echt als PMS (premenstrueel syndroom, red.) keer twintig. Al mijn emoties werden tien keer zo groot.”

Scheele: “Ik was gewaarschuwd voor de pijn van het punctiemoment, wanneer de eicellen worden ‘geogst’. Maar ik vond die twee weken ervoor veel heftiger. Ik kon op eens gaan huilen of boos worden om de

In het decor komen roze, ecoplastic ballen. ‘Eitjes’, zegt Elly Scheele (rechts) met een glimlach. Zij en Annemiek van Helst (links) hebben beiden ervaring met IVF.

kleinste dingen. En ik was constant heel druk en opgewonden.” Scheele lacht. “Dat is leuk om te laten zien in spel in muziek, dachten we.”

Van Elst: “Met zangeres Roza benoemen we per scène de intensiteit van de hormonen die ze ervaart. In de scène met de miskraam schiet die omhoog – om te kijken hoe zij dat fysiek en energiek vorm kan geven. En soms is de invloed van hormonen heel positief, dat kan hè? Toen ik zwanger was, voelde ik me juist heel helder en stevig. En nu ik een baby van vier maanden heb, voel ik een soort daadkracht. Je hebt ook niet zoveel tijd meer om alles te overwegen.”

Van Elsts kind werd overigens geboren zonder hulp van IVF – weer een onverwachte, maar nu gelukkige wending. Als de makers iets leerden in de afgelopen jaren: het leven verrast je altijd. Het tragikomische verhaal is daarmee zowel een ode aan de magie van de tijd kunnen stoppen, als een oprechte en liefdevolle kanttekening bij die droom.

Van Elst: “Beide personages hebben iets te leren in het stuk. Zij moet leren dat ze niet alles kan controleren. En hij dat, als je het allemaal maar loslaat en niets zelf onderneemt, het leven stilstaat.”

Over Tijd is op 17 augustus te zien tijdens het Grachtenfestival in Amsterdam, daarna op tournee. Info: www.salixkameropera.nl

Trouw tip

Water en cultuur gaan prima samen deze zomer

Op zoek naar grenzen langs de IJssel

Bij de IJssel hangen, staan en drijven achttien kunstwerken die samen de IJsselbiënnale vormen. Soms wat verborgen, maar met een routebeschrijving kunnen ze tijdens een fiets- of wandeltocht ontdekt worden. Bijvoorbeeld de drijvende letters van de Mexicaanse kunstenaar Héctor Zamora, bij een strandje in de buurt van Deventer. Samen met buurtbewoners werden de woorden gekozen die hier passen. Of de meterslange, slingerende strengen van gevlochten wilgentakken, die de loop van de Rijn voorstellen, met uiteindelijk de aftakking naar de IJssel.

Carmen Molenaar ontdekte dat de rivier vanuit Zwitserland zaadjes meevoert die hier ontkiemen, en in de takken verwerkte ze zaden van keramiek. Het thema van de buitenkunstexpositie is ‘grenzen’ – grenzen tussen land en water bijvoorbeeld, of tussen mens en natuur. Art van Triest verbeeldt het thema als een dystopisch bos waarin geen takje verkeerd mag groeien. En Maria Roosen zet een kleurrijke poort op de plek waar Canadese soldaten in 1945 de rivier overstaken.

IJsselbiënnale, t/m 14 september.
Informatie en routes:
ijsselbiennale.nl

Van wereldse schepen tot Hollandse muziekglorie

Tijdens Sail 2025 (van 20 t/m 24 augustus) is er in Amsterdam ook een gevarieerd cultureel programma. Op woensdag 20 augustus treedt het Concertgebouworkest Young op, onder leiding van Elim Chan. Dit internationale jeugdorkest bestaat uit uitzonderlijke talenten van veertien tot zeventien jaar uit heel Europa. Ze spelen stukken met invloeden uit allerlei landen. Daarnaast treden ook drie

bekende solisten op: Karsu, Laetitia Gerards en Lucas van Lierop.

Donderdag is er een concert van Jan Smit en de 3JS, en vrijdag een danceline-up. Mr. Belt & Wezol staan garant voor een mix van house, techno en deep beats. En zaterdag treden Davina Michelle, Rolf Sanchez Numidia, Yves Berendse en Glen Faria op.

Informatie: sail.nl

Dobberend genieten van klassieke muziek

Het Prinsengrachtconcert, maar dan in Schiedam. Op 30 augustus kun je in de Korte Haven in Schiedam aan de wal of in je bootje gratis een hele avond luisteren naar klassieke muziek. Jazzpianist en componist Rembrandt Frerichs stelde het programma van het *moonlight concert* samen. Hij nodigde een groot aantal artiesten uit, die samen een gevarieerd programma brengen: een estafette door de wereld van de klassieke muziek, van barok tot jazz.

Op een drijvend ponton in de Korte Haven, midden in het historische stadshart van Schiedam, klinkt onder andere muziek uit de vroege barok, Beethoven sonates en Mozart-aria's. Gerenommeerde musici als violist Shunske Sato en zangeres Klaartje van Veldhoven doen mee, maar ook het Schiedams Bachkoor. Rembrandt Frerichs neemt zelf ook een prominente rol op zich.

Er klinkt ook Schiedamse muziek, want de twee uit Schiedam afkomstige componisten Joey Roukens en Johanna Roepman componeerden speciaal voor deze dag een werk. Om half twaalf eindigt de avond met de *Red Hot Rhapsody* van Roukens.

Het evenement is gratis, er is ruimte voor duizend bezoekers. Om met de boot te komen, moet je een plek reserveren via westvest90.nl

‘Woordwaarden’ van Héctor Zamora, een van de kunstwerken bij de IJsselbiënnale. FOTO HANNA JANSEN